

DOMOVINA

Objava vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne priložnosti ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50 kr., za četrt leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Proč od Gradca — proč od Nemcev!

Brutalnost nemške večine deželne zbornice štajarskega izgnala je zopet slovenske poslance iz zbornice. Pa vsaj je že davno dokazano, da so slovenski poslanci v štajarskem deželnem zboru dobri le za sklepčnost, dočim se njihovim besedam, ko govorijo v imenu tretjine celega deželnega prebivalstva, naduta večina le posmehuje.

In vendar so zahteve slovenskega prebivalstva z ozirom na številno razmerje in skupne deželne prispevke manj nego skromne.

Nedavno je priporočal poslanec dr. Fr. Rosina ustanovitev vinorejskih tečajev s slovenskim podučnim jezikom v Ljutomeru. Iz nemških glasil, ki so v tesni zvezi z deželnim odborom, slišijo se tako zaničljive opazke, da se je po pravici bati, da bo celó ta skromna in nad vse upravičena zahteva pokopana. Ali moremo sploh manj zahtevati kakor da stori dežela vsaj nekaj, da me bo naša vinoreja, skoraj edini vir ljudskega obdobja v ondotnih krajih, popolnoma opesala? In podučni jezik, ali naj ne bo oni, katerega edino razumejo ondotni interesentje? Takšne zahteve kritikovati, smešiti ali celo odklanjati, je znak najostudnejšega barbarstva!

Druga zahteva ni nič manj skromna, pa tudi nič manj upravičena kakor gorenja. V seji dne 20. t. m. je utemeljeval poslanec dr. Ivan Dečko svoj stavljeni predlog za ustanovitev deželne meščanske šole s slovenskim podučnim jezikom v Št. Juriju ob juž. žel.

To statistično utemeljevanje nam pove, da ima dežela Štajarska sedaj 13 javnih meščanskih šol, in sicer v Gradcu kar — 9, v Brucku dve, v Ljubnem jedno za deklice in in v Mariboru

po jedno za dečke in deklice. Razven tega je še na Štajarskem 6 deželnih meščanskih šol, in sicer v Judenburgu, Fürstenfeldu, Hartbergu, Radgoni, Voitsbergu in Celju. Skupno je tedaj 19 meščanskih šol. Od teh jih je na Zgornjem Štajarskem — tedaj v nemškem delu dežele — 16 na Spodnjem Štajarskem le 3. Vseh 19 pa so nemške, slovenske ni niti jedne.

Samo za onih 6 dež. meščanskih šol plačuje dežela na leto 44.533 gld. od te vsote dobi nemški del Štajarske 35.035 gld., slovenski Štajar pa samo 9498 gld. V slovenske svrhe seveda tudi od teh par tisočakov ne pride — nič.

Ako vzamemo za merilo, da so stroški za javne meščanske šole isti, kakor za deželne, da, one v Gradcu trebajo vsekakor še več nego povprečno merilo 7.422 gld., potem so izdatki za vse meščanske šole 141.018 gld., od katere svote pa pride na 16 meščanskih šol na Zgor. Štajarju 118.752 gld., dočim pripade trem na Spodnjem Štajarskem 22.226 gld.

V istem razmerju je tudi šolski obisk meščanskih šol, za Spodnji Štajar zelo neugoden. Vse meščanske šole na Štajarskem so imele v pretečenem šolskem letu 2657 učencev, od teh jih odpade na meščanske šole Zgornjega Štajarja 2220, na one Spod. Štajarja pa le 437, kar bi se povedalo v odstotkih: Zgor. Štajar 83%, Spodnji Štajar pa samo 16%.

Povedali smo že, da izmed vseh 19 meščanskih šol v deželi ni niti jedna s slovenskim učnim jezikom, da zamore celo še one tri meščanske šole Spod. Štajarja obiskovati vsled tega le neznatno število slovenskih dečkov, kajti pogoj za vstop v meščansko šolo se glasi: „V 1. razred meščanskih šol sprejemajo se dečki, ki so zvršili 11 leto ter dokažejo pri sprejemni

skušji zadostno znanje nemškega jezika ter računstva.

Tako seveda pride, da je obiskovalo pretečeno šolsko leto le deželne meščanske šole na Štajarskem 79,3%, Nemcev in samo 18,5% Slovencev. Javne meščanske šole imele bodo mnogo manj slovenskih učencev. Celjska meščanska šola je imela lansko leto samo 43 slovenskih učencev, blizu toliko tudi mariborska. Ako tedaj vzamemo, da pride na vse meščanske šole okoli 100 slovenskih ter 1557 nemških učencev, tedaj imajo Nemci 96,42%, dočim Slovenci samo 3,76%, vendar pa je razmerje prebivalstva 68% in 32% Slovencev. Kje je tedaj kaj pravice?

Slovenci pa ne prinašamo k skupnim stroškom za meščanske šole morda 3,76%, napram 96,24%, nego 32%, napram 68%.

Takšno razdeljenje stroškov in koristi pač ne more biti najmanj pravično, nego znači nesramno izžemanje ter ob enem zatiranje Slovencev v deželi.

Krivicu, katero trpimo vsled tega krutega zapostavljanja, občutimo Slovenci tembolj, ker imajo baš meščanske šole velikanski pomen za praktično življenje kmetijstva, pa še bolj obrtnije in industrije, kajti namen meščanskih šol je, podajati priložnost, da si mladina pridobi znanje, ki presega izomiko v ljudskih šolah ter usposobi učence, da se izučijo po dokončanih naukih v istih praktično vsake obrti, oziroma da se posvetijo kmetijstvu ali trgovini, pripravljajo pa tudi za prestop v strokovne šole.

Vsega tega nam naša deželna vlada, naši nemški sodeželani ne privoščijo. Slovenci naj ne dosežejo nikakršnih strok, katere redijo može, te stroke — obrt, industrija, trgovina i. dr. — pridržane so le Nemcem, Slovincu naj zadostuje ljudska šola, a celó na teh začetnih šolah nam

LISTEK.

Ciganka.

Izvirna povest.

(Spisal Dragotin Vrenko.)

Čez par tednov je došlo poročilo iz Slavonije, da so se tam doli Cigani klatili, kateri so popisanim precej enaki; a prej ko so si jih mogli dobro ogledati, so že tudi odišli. Policijski uradnik v Reki si je zastoj pulil lase; naposled je vendar pozabil na Cigane.

Pri Migoličevih se je zdaj domače življenje dokaj spremenilo. Meta je prišla četrti dan potem ko ji je Ana pisala, in takoj prevzela vzgojo majhne Marijice, katero je kmalu v Marico prekrstila; rekla je, da se tako ime ložje izgovarja. Ana je imela tudi malo več dela kakor poprej, pa zato ni bila nejevoljna; samo to jo je nekaterikrat jezilo, da se ni mogla tolikokrat sniti s svojim Markom, s katerim sta si bila malo na roke. Prijatelji in znanci so dohajali in odhajali skoraj celi dan, kar prej ni bila navada. Vsak je hotel natanko zvedeti novico in videti majhno rejenko. Gospa pa je z veseljem vsakemu pripovedovala o Ciganki in o drugih okoliščinah; in če Marica ravno ni spala, prinesla jo je v salon in vsak jej je moral pri-

triditi, da je lepa. Gospod Migolič pač ni bil zmerom tako vesel, kakor njegova soproga. Čeravno je sem pa tja vzel lepo Marico na roke in jo malo popestoval, pa vendar se je šel sedaj skoraj vsak dan sprehajati, kajti vpitje malega deteta mu nikakor ni ugajalo in sedaj se je rad spravil iz hiše na prosto. Niti z jedno besedico pa ni očitil svoji soprogi, zakaj si je pridržala dete za rejenko, ker ji ni mogel vesela kaliti. Po drugi strani pa je bil zadovoljen; kajti če otrok v njegovi hiši ostane, zapusti lahko svoje premoženje rejenki, katera ne pozna ne očeta ne matere in ju sedaj tudi ne sme poznati.

V.

Bil je viharen jesenski večer. Solnce se je bližalo zatonu, toda gosti temni oblaki so ga že davno zakrili tako, da se je hitro in nepričakovano naredil večer in takoj tudi noč. Skoraj neprenehoma je bliskalo in grmelo v črnih oblakih; vihar je bučal in velikanski, razburjeni valovi so pljuskali ob skalnate bregove. Prebivalci majhnega mesta Bukara so se skrivali v svojih prebivališčih pred strašno burjo in nobeden si ni upal stopiti na ulico.

Vkljub tej strašni burji sta krepko korakala dva moža po temnih ulicah proti severnemu predmestju. Ne menéč se za grozni vihar sta se celo pot pridno razgovarjala in pospeševala

korake. Ko prideta do majhne hiše na koncu mesta, vstopita v vežo in starejši zgine v sobi na desno. Mlajši pa ga je pričakoval v veži in se sprehajal sem in tja; večkrat je postal pri vratih, skozi katera je oni prej vstopil, in poslušal; toda niti najslabši glas se ni čul iz sobe. Precej časa je preteklo, ko pride starejši zopet iz sobe. Ta, ki ga je že komaj pričakoval, stopi mu hitro nasproti in ga vpraša:

„Kako je gospod doktor? Ali smem imeti še kaj upanja?“

„Upanje že smete imeti,“ odgovori mu doktor, „toda jaz vam ga ne morem dati.“

„Tedaj je res že prepozno!“

„Žalibog! — Težko, če bo še to noč preživel.“

„Hvala vam, gospod doktor, za pojasnilo,“ — reče s tresočim glasom in poda doktorju roko. „Lahko noč!“

Doktor se vrne v mesto. Ta pa še postoji par trenutkov v veži in potem stopi v sobo. Majhna luč je razsvetljevala prostorno, čedno izbo, po kateri je bilo lepo, snažno pohištvo redno razpostavljeno. Tam v kotu na postelji je ležal siv starček, kateremu se je videlo, da je bolan. Beli lasje so mu razmršeni viseli čez zgubančeno čelo in majhne oči, v katerih so se prikazale zdaj solzice, so izpod gostih obrvij

ovirajo s svojo neznosno nemščino najpotrebnejšo izobrazbo.

Potem je predlagatelj dokazoval, zakaj da se naj takšna šola ustanovi ravno v Št. Juriju ob jaž. žel.

Marsikomu se bo čudno zdelo, zakaj se ni za to zahtevala katera večjih naselbin, kakor Celje, Brežice, Ptuj, Ljutomer itd.

Poslanec dr. Dečko storil je to v sporazumljenju z ostalimi tovariši največ zato, ker so ravno bližnji okraji Šmarje, Rogatec in Kozje najbolj siromašni, gospodarstveno najbolj zanemarjeni, a to edino le vsled nezadostne strokovne izomike.

Lahko je tudi, da je vodila predlagatelja misel, da se bodo ustanovitvi meščanske šole v Št. Juriju Nemci najmanj protivili, ker so nas že svojedobno silili, naj ustanovimo nemško-slovenski gimnazij v Št. Juriju, češ, da tedaj ne bodo imeli ničesar proti temu; le v Celju ne.

Vsakdo je tedaj pač lahko pričakoval, da se tej naši pravični, kulturno prepotrebni zadevi ne bo nihče protivil.

Že med stvarnim, temeljitim govorom predlagatelja napravljali so nemški šoviniisti svoje neslane, drzne opazke. Ko pa je prišlo do glasovanja, — odklonjen je bil predlog, ne da bi se oddal učnemu odseku v pretres.

Predno je prišlo do tega usodnega glasovanja, pozival je govornik nemško večino, naj s sprejetjem predloga odkloni sum, katerega goji slovensko prebivalstvo že davno, češ, da smo Slovenci v deželi le zato, da pomagamo premožnejšim Nemcem vzdrževati njih izobraževališča, da smo tukaj le za plačevanje, dočim so v Gradcu za naše kulturne potrebe le gluha ušesa ter zapeti žepi.

S strastnim postopanjem pa, ko so nam to drobtinico naših zahtev drzno odklonili, potrdili so neovržno omenjeni naš sum, katerega tudi ne bomo več prikrivali, temveč kličemo na vsa usta, da prepričamo slehernega Slovenca v deželi: „Proč od Gradca, proč od Nemcev! Od njih nimamo ničesar pričakovati razven — eksekutorja za skupne stroške. Molzne krave pa našim oholim Nemcem nikakor nočemo več biti!“

Vsi slovenski poslanci so po tej infamnosti zapustili deželno zbornico, kjer nimajo ničesar pričakovati razven zasmehovanja.

Kaj pa sedaj?

Slovenski poslanci naj ostanejo neizprosni, vesoljno slovensko ljudstvo je za njimi. Ustavnim potom ne dosežemo v naših deželnih zborih ničesar, kjer smo pod pestjo nemške večine.

Iz tržaškega dež. zbora so vrgli Italijani slovenske poslance fizično, iz goriškega duševno, enako se je zgodilo našim štajarskim v Gradcu; umakniti so se morali tudi istrski tovariši, kjer jim ne pustijo Italijani govoriti, dočim so Slovenci v koroškem dež. zboru v tako neznatnem številu, da Nemci z njimi kar pometajo.

zrle proti vratom, kjer je vstopil mlad, črno oblečen mož, visoke, vitke rasti; majhne črne brke pod nosom, črne oči in črni lasje so odsevali od njegovega bledega obraza. Starček mu namigne k sebi, ga prime za roko in s slabim glasom ga nagovori:

„Mirko, jaz čutim, da se bom še to noč preselil gori k tvoji materi, v večno življenje, kjer prebiva mir in pokoj. Tudi doktor nima več upanja, kakor ti je morda povedal. Ne žaluj po meni! Lepo starost sem doživel in zdaj lahko umrem v zavesti, da sem izpolnil dolžnost svojega življenja. Pošten in marljiv sem bil vedno in čeravno mi ni usoda prisodila kupe zlata in srebra, sem vendar zadovoljen in v srečnem miru preživel svoje zadnje dni, ker sem videl tebe, mojega edinega otroka, ravno tako marljivega, kot sem bil jaz v mladosti. Šolati sem te dal, kakor si sam želel, in ni mi žal, da nisi to postal, kar sem bil jaz, ker vedno si se ravnal po mojih naukih in zdaj si došel do svoje službe. Bodi priden in pošten, varuj se zapeljivega sveta in deluj za blagor ubožega človeštva. Ravnaj se po mojih lepih naukih in srečen boš.“

Kašelj mu je zaprl besedo in nazaj se je moral vleči v posteljo. Težko je že dihal sivi starček in harva je vedno bolj ginila iz njegovih lic. Smrtni angelj je že plaval nad hišo, v ka-

Vsi ti zastopniki naj skličejo skupen sestanek, pridružijo se jim gotovo tudi kranjski sodrugi. Skupno naj se posvetujejo, skupno sestavijo spomenico na Nj. Veličanstvo cesarja in kralja. Saj naš presv. vladar nam ni dal ustave, da bi se ista zlorabljala proti slabejši stranki prebivalstva, nego da so vsi jednako deležni ravnopravnosti, da se vsi kulturno jednako razvijajo ter dosežejo blagostanje pod njegovim žezlom.

Samo začasna abstinenca in nečastno pogajanje nas le ponižuje v očeh narodnih krvočnikov, ki bodo potem tembolj hlastno planili po nas.

Tuje pijavke.

Lahkoverno je naše ljudstvo in prezaupljivo, ker je nerazsodno. Slehern pritepen tujec ali agent, ki išče gmotnega dobička pri tem ljudstvu, ga najde, če le zna židovsko-nesramno lagati in — mamljivo hvaliti svojo „kramo“. In taki ljudje hodijo zadnja leta med naš narod!

Zakaj ne stojimo temu našemu ljudstvu na strani, bolj blizu, ko se plazi okoli njega tujec-slepar, ki izžema našem nerazsodnemu kmetu zadnje krajcarje iz žepa? Zakaj ga prepuščamo pogubljeni usodi, samemu sebi, ko mu je pri njegovih vsakdanjih potrebah — za življenje in gospodarstvo — izbirati sredstev za denar, za drag denar, mesto da bi izbiral za — mal denar!

To so vprašanja, katera rešiti je v prvi vrsti dolžnost naših merodajnih faktorjev, v drugi pa naših poslancev in političnih voditeljev v vsaki kronovini, kjer Slovenci bivamo.

Če se trdi, da se dandanes kak stan izkorišča, je v prvi vrsti reči to o kmetemskem stanu, posebno o našem — slovenskem kmetu!

Tujec — osobito nemški Žid, — ima pred seboj, ko mu je svoje blago prodati t. j. v denar spraviti, najbolj nižji stan. Pri tem ve, da ne bo naletel na premetenega človeka, ki bi mu eno ali drugo stvar ali blago izvrgel ali za slabo spoznal. In ti nemški Židje pošiljajo po širnem svetu, v mesta, trge in vasi svoje blapce-agente razpečavati blago v podobi uzorcev, ali pa le opisov, ter loviti neuke ljudi na naročbe, da se potem znebijo slabega blaga in napolnijo zanj svoje žepa.

Taki agentje so za naše ljudstvo pijavke.

Kaj pa je takemu brezvestnemu človeku na tem, če opehari kmeta za 5, 10 ali 50 gld. Nič! Smeje se v pest, ko se mu ta ali oni pritoži, da je blago za nič in da ga ne mara. Sodišča se nič ne boji!

Ti ljudje so brezvestni blapci svojih židovskih gospodarjev, ki se dajo za denar porabiti tudi kot krvniki ali pometachi. Koliko denarja izsesajo taki ljudje iz našega kmeta!

Pri obleki, pri obutvi, pri živilih, pri orodju (strojih, opravah itd.), povsod ti nasproti moli

— židovska goljufija, prevara, oduševstvo, pa marsikdo, ki je to ali ono blago tu ali tam naročil, spozna največkrat že prepozno, da je ogoljufan, da se ne da več pomagati!

Najhujše pa so posledice za našega kmeta, ki kupuje od teh židovskih pijavk, ki se klatijo okoli v podobi agentov, ako vzame kak predmet na takozvane obroke. Če ni previden ali če ne vpraša za svet kacega izkušane ali izobraženega človeka, naj li vzame to ali ono stvar, je tako udarjen, da čuti še več let to goljufijo na sebi!

V tem oziru so najhujši ogrski Židje s svojimi žrebi, poljedelskimi, šivalnimi in drugimi stroji in orodjem za kmeta.

V sili se ti agentje nauče tudi jezika ko gredo med kmete, a le za silo, a še to ni jezik, nego le — čvekanje.

Tacih ljudij se ob potrebi naš kmet boji, in rajši stori pot in nekaj stroškov, da prideš do domačega trgovca in kupiš, nego se podaš v kremplje ljudem, ki hodijo na dom te — preslepit.

Tujec nas Slovencev nemara trpeti, sovraži nas in naš rod kot sovraži satan križ. Skrbimo za to, da ne bodo te in take tuje pijavke izsesavale več našega kmeta v prihodnje kakor so ga do zdaj. To bo hvalevredno delo. Tujcu pokazimo povsod — vrata, in ven ga vrzimo na cesto, kakor se vrže ven — pritepen človek, ki nas gmotno oškoduje!

Celjske novice.

Slavnim šolskim vodstvom in okr. šolskim svetom uljudno naznanjam, da je vis. deželni šolski svet s odlokom z dne 30. marca t. l., št. 1465, moje risanke in pisne zvezke odobril za šolsko porabo in da so isti po navadnih cenah že dobili.

Dragotin Hribar.

(Posojilnica v Celji) napravila je preteklo leto 3.304.097 gld. 25½ kr. prometa. Čisti dohodek znašal je 12.173 gld. 75½ kr., dasiravno je posojilnica plačala izvanrednega davka nad 2000 gld. Vložilo se je 943.491 gld. 06 kr. Posojilo pa 213.011 gld. 70 kr. Celotno stanje hranilnega vloga znaša sedaj 1.801.700 gld. 22 kr. in celotno stanje posojil pa je 1.253.683 gld. 30 kr. Rezervni fond pa je 124.799 gld. 95 kr.

(„Južnoštajarska hranilnica“ v Celji) napravila je lansko leto 2.219.622 gld. 15½ kr. prometa. Stanje vlog koncem leta znašalo je 1.667.410 gld. 39½ kr. Stanje posojil pa je bilo 1.362.368 gld. 66 kr. Čisti dobiček znašal je 9050 gld., 20 kr. dasiravno je plačala hranil. nad 1787 gld. davka. Rezervni fond znaša sedaj 68.244 gld. 96 kr.

(„Čevljar baron“), burka v treh dejanjih s petjem in godbo, priljubila se je pri prvi uprizoritvi tako vsestransko, da se na občno željo po-

teri je stari oče jemal slovo od svojega edinega sina, edinega sorodnika, na večno. Vihar je strahovito bučal čez sivo skalovje in razburjeni valovi so pljuskali ob trde skale; glasno njihovo šumenje se je slišalo celo v majhno izbo, kjer je umiral stari mornar. Smrtno pesem mu je pelo viharo, peneče morje, katero je bilo njegov dom in s katerim se je boril celo življenje. Večkrat pač so ga že hoteli ljuti valovi požreti, a on je ušel smrtni nevarnosti; sedaj pa besnijo, ker on v miru in sreči umira v mirnem zavetju.

Precej časa je ležal bolnik tiho in z zaprtimi očmi, a lahno sopenje je kazalo, da še zadnja iskrica življenja ni ugasnila. Mirko je klečal pri očetovi postelji in pritiskal njegovo suho desnico na goreča lica; vroče solze, solze odkritosrčne, otročje ljubezni so mu pritekale po bledih licih, ko je videl onemoglega očeta v smrtnih težavah, edinega človeka na zemlji, kateri ga je ljubil; in on mu ni mogel pomagati, temveč udati se je moral nemili usodi, katera mu iztrga roditelja in edino ljubeče srce. Starček se je spet vspjel po konci in položil roko svojemu sinu na glavo.

„Mirko, nekaj ti še imam povedati,“ pravi šepetaje stari mornar in večkrat se mora odahnuti, „kar bi ti zamoglo še kedaj koristiti. Kakor ti je znano, sem služil mnogo let na

ladiji nekega trgovca Migoliča iz Reke: najprej za prostega mornarja, potem za krmarja. Ta je bil blag, pošten in zlata vreden mož. Dobro se mi je godilo pri njemu in tudi on je mene čislal. Zvedel sem, da še sedaj živi v Reki, kjer si tudi ti dobil službo pri sodniji. Vzemi pismo, katero sem še danes z zadnjimi močmi napisal, tam le na mizi je in pojdi k njemu. Povej mu, kako se mi je zadnja leta godilo in da se mu še sedaj, na smrtni postelji zahvaljujem za njegove dobrote. Gotovo te bo prijazno sprejel in skrbel bo za te, kakor za svojega sina. Kar se družega tiče, ti je vse znano. Moje majhno imetje prodaj ali naredi z njim, kar hočeš. Ne žaluj, Mirko in ne kali si preveč miru svojega življenja. Gospod nas k sebi kliče, mlade in stare; smrti se ne more nihče ogniti. Bodi priden in pošten, ti še enkrat pravim, Mirko, in ne pozabi mojih naukov. Tvoja mati me že pričakuje in kmalu, kmalu bom že stopil pred božji prestol, kjer — srečen — Mirko —“

Starček je vzdihnil svojo dušo in se preselil v boljše življenje. Mirna radost se mu je brala na obrazu, ko mu je Mirko žalostno zatislil oči. Srečno, lahko je umrl in zapustil svojega sina samega, od vseh zupuščenega na svetu. Dolgo je še tu klečal pri smrtni postelji in s solznimi očmi prosil vsegamogočnega Očeta, da

novi v nedeljo, dne 30. t. m. in sicer na korist „Katoliškega podpornega društva“ za tukajšno slovensko dekliško šolo. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Cene: Sedeži v parterji: 1. in 2. vrste 1 gld., 3. do 7. vrste 70 kr., 8. do 16. vrste 50 kr. — Sedeži na balkonu 60 kr. — Stojišča 30 kr. — Dijaki in udje del. podpornega društva 20 kr. — Vstopnice ima v predprodaji trgovina Dragotin Hribarja. Igralci in godba kakor prvič. S tem je dana prilika, da si ogledajo to izborni igro posebno vsi oni, ki so bili zadnjič zadržani, pa tudi delavski sloji ter okoličani sploh. — Z ozirom na dobrodelni namen se predplačila hvaležno vzprejemajo.

(Glavni nabor v obsegu celjskega okrajnega glavarstva.) Šmarje: 320 stavlencev, 60 potrjenih; Mozirje: 287 stavlencev, 47 potrjenih; Celje: 951 stavlencev, 190 potrjenih; Vransko: 204 stavlenci, 38 potrjenih; Konjice 403 stavlencev, 65 potrjenih.

(Končnikov zavod pod — Stepischneggovo kontrolo.) Ko so prišli mestni očetje v svoji zadnji seji tudi do „Studentenheima“, zahteval je Stepischnegg, da je poveriti premembo društvenih statuten tega društva dvema občinskima odločnikom ter da se sploh mestnemu svetu zadržamči vplivno mesto v odboru „Studentenheima“. To bo menda šolskemu svetniku Končniku vendar preveč, da bi se moral on in njegov zavod ravnati po navodilu mestnega svetnika Stepischnegga ali Mörtela. Toda nemško-nacijonalna politika pobratila je naše celjske duhove, da ji žrtvujejo najbrž še — vzgojevalna načela.

(Sedno obravnavo zoper Öchsa & Comp.) izrabljajo nemški zakoniti listi v svoje umazane namene, da psujejo in denuncirajo Slovence, proslavljajo najbolj obskurne barabe ter pojejo slavo — ne vemo ali je ista ljuba ali ne — sodnikom, kateri so oprostili Öchsovo gardo. Toda veselje je menda prezgodno, kajti kakor smo podučeni, im kar je tudi edino naravno, pritožilo se je državno pravdnistvo zoper oprostitev. Poedinim slovenskim pričam se rogajo, ker niso govorili pravilne nemščine. To pa je tudi, nad čemur se zgražamo i mi, da so vsi zaslišani se rajši mučili z okorno jim nemščino, nego da bi bili zahtevali slovensko zaslišanje. Saj če sedi kakšen Öchs na zatožni klopi — kar itak ni izvanreden slučaj — še sodnija vendar ni nemška, to naj vedó v bodoče slovenska inteligenca, katera ima kaj s sodnijo opraviti, naj pa je ista iz krogov učiteljstva, akademikov, davčnih uradnikov ali tudi c. kr. orožnikov. Prisegel še ni pri nas, hivala Bogu, nobeden stan pri nastopu službe, dla mu bo občevalni jezik — le nemščina. Zakaj tedaj zatajevati svoj rodni jezik okorni nemščini ma ljubo, da se nam zlobni nemški svet posmehuje!

Celjski „boljši krogi“ pred okrožnim sodiščem.

Velika, lepa slavnost dne 14. in 15. avgusta lanskega leta, ko smo blagoslovili zastavo „Celjskega pevskega društva“ je tisočem slovenskih udeležencev v prijetnem, ob enem pa tudi ostudnem spominu.

Prijetnost so našli med brati pri slavnosti v „Narodnem domu“ gnusoba, pa se je valila noč in dan po celjskih ulicah.

Nočemo ponavljati ni jednega ne družega, povemo le, da je več slovenskih fantov iz okolice zapadlo strogi usodi pravice, ker so reagirali na poulične izbruhe celjske fakinaže. Dobili so po par mesecev ječe. Tako se je postopalo z nami.

Ko so se ponoči 15. avgusta vračali odlični slovenski gostje mirno in dostojno na kolodvor k vlakom, napadla jih je tolpa ponočnjakov pred kavarno „Hausbaum“ ter pred kolodvorom z ozmerjevalnimi klici, kamenjem, črnolom in jajci. Orožniki so pri tem zasačali in aretirali slaboznanega Öchsa ter ga izročili okrožnemu sodišču.

V teku časa se je posrečilo državnemu pravdniku poizvedeti še za „tovariše“, ki so bili v usodni noči z Öchsom pred kolodvorom.

Dne 20. t. m. vršila se je glavna obravnava pri tukajšnjem okrožnem sodišču ter so sedeli na obtožni klopi naslednji Germani(?): Hans Sager (Žagar), krtačar v Celju; Albert Rziha (Čeh); Bruno Dula (nemško ime?), bivši dijak; Viljem Ochs (menda edini Nemec, ker bi se imenoval slovensko „vol“); Franc Pec (doma iz Viličine), pisar pri dr. Stepischnegu; jurist Fric Zangger (Cankar) ter njegov brat Herman, medicinec; nek Ljubljčan Deo, sedaj jednoletnik pri 27. polku v Ljubljani ter nek dijak Teichtman. Kakor se vidi, večinoma — prodano meso. Zatoženi so bili hudodelstva javnega nasilstva. Obravnavi je predsedoval dež. sodni svetnik Reitter, tožnik je bil državnega pravdnika namestnik dr. E. Bayer. Zagovornikov je bilo pet, in sicer dr. Stepischnegg, dr. Kowatschitsch, dr. Mraulag, dr. Sorko in dr. Schurbi, o kojih pokolenju bi se smelo isto trditi, kakor o zatožencih.

Dvorana je bila natlačena koprneče-boječih somišljenikov.

Iz prebranih obtožnic je bilo sledeče slišati: Ko so se vračali po polnoči slovenski gostje na kolodvor, pričakovala jih je gruča mož pred kavarno „Hausbaum“ in kolodvorom, iz koje sredine je kmalu začelo leteti kamenje, jajca itd. Posebno pred kolodvorom najhujše, ter potrdi priča Jakob Blažun, davčni pristav iz Ptuja, da mu je zalučal nek velik in debel mož neko stvar z besedami „Da hast du windischer Hund!“ (To imaš ti slovenski pes!) Napadeni je bil ves polit z neko črno tvarino. Takoj da je to na-

znanil blizu stoječemu orožniku Lušinu, ter sta se oba potem preverila, da je storil to Öchs.

Pa tudi drugi gostje so bili hudo prizadeti: gospej Mar. Seršen iz Ljutomera polita je bila svilen obleka z zgočo tvarino črne vsebine, učitelju Receljnu iz Št. Jurja klobuk, Josipu Ipavicu hlače itd. Vso škodo, ne glede na telesno nevarnost, so cenili 70 gld. Priča stražmešter Bogovič je izpovedal, da je videl kako je Öchs zamahnil z roko ter se v stran obrnil v trenutku, ko je bilo vrženo jajce na neko slovensko gospodično. Vse te izjave sta potrdila oba c. kr. orožnika pod opetno prisego. Obtoženci so zanimali vsako krivdo. Öchs, kateri je v zaporu izpovedal, da je metal jajca obtoženi Dula, zatrdil je ponosno pred sodniki na vprašanje, dali se čuti krivega: „Toliko mož(?) pa sem vendar, da bi povedal, ako bi bil kaj storil!“ Na vprašanje pa, zakaj je obdolžil v ječi sodnjo Dulo, a sedaj to zanika, odrezal se je kot „mož“: „Tačas sem bil tako zdvojen, da bi bil samega Boga izdal“. Te dve nasprotujoči si izjavi bi po našem skromnem mnenju si bilo moralo sodišče ter drž. pravdnik zabilježiti, kajti, ako bi bil „samega Boga izdal“, imel je res kaj izdati, če pa je nedolžnega obdolžil hudodelstva, samo da so njega izpustili, zakrivil je hudobno natolcevanje. Kaj bi bilo, ko bi bilo sodišče mesto njega vtaknilo v ječo „izdanega“?

Značilno za celjske razmere je poročilo mestnega magistrata, ki je hotel dokazati, da so bili Nemci v to, kar so počenjali, takorekoč upravičeni vsled razburjenja celega dne.

Klasična je bila tudi izjava vodje mestnega magistrata Fürstbauerja, ki je potrdil, da je govoril z Öchsom popočnoči usodne noči v kavarni, da je pa bil Öchs ves zbežan ter mu v proroškem duhu zaupal, da sluti nekaj usodnega. Tukaj je le dvojno misliti: ali je Ochs nastopal nerad, ter le na višji pritisk, — zakaj bi ga bilo sicer strah, — ali ga je pa primerjati oni „brumni“ družini, v kateri je velela mati otrokom po večerji: „Otroci molite, ata gredo krast!“ Vsaj normalen človek bi mislil, da je treba ostati v kavarni ali pa iti spat, ako je koga strah, ne pa hoditi z druhaljo na ulico kričat.

Čudili smo se pri tej obravnavi, kako daleč so smeli iti zagovorniki v svojem političnem izjavanju in sumničenju prič, dasi so bili med istimi c. kr. orožniki, jeden sodnik itd.

Ob 7. uri zvečer razglasila se je stoprav končna razsodba: Vsi zatoženci so jednoglasno oproščeni!

Prepuščeno nam je — razmišljanje!

Spodnje-štajarske novice.

(Štajarski deželni zbor.) V seji dne 18. t. m. je utemeljeval posl. Hagenhofer svoj predlog o ustanovitvi kmetijskih zadrug in društev ter priporočal v ta namen, naj bi dež. odbor

bi ga ne zapustil na samotnem potu skozi trnjevo življenje.

Ubogi Mirko! Ti pač meniš v tem trenutku, dla si najnesrečnejši človek na svetu; sam si in sam sebi prepuščen. Gorko solze pretakaš po svojem očetu, solze, ki ti zvirajo iz bolečega srca; in v tvojem srcu je bila globoko ukoreninjena ljubezen otroka do svojih starišev, blag čut krščanske ljubezni. Nesrečen si, ker si zgubil svojega očeta, edino ljubeče srce; a pomisli, da mnogo še ubožnejših sirot tava po zemeljski krogli in se vije v britkosti in grenkosti življenja. Zato pa je skrbel oče, da nisi pomanjkanja trpel in sedaj si mož, na duši in telesu močan in krepak, oborožen z znanostmi, s katerimi si lahko dobro, brezskrbno življenje vstvariš. Spoštuj očeta v tem, da si vtisneš njegove nauke globoko v srce in mu ohraniš blag spomin in dobro ti bo šlo.

Teden pozneje sta sedela dva uradnika v neki gostilni v Reki pri črnem dalmatincu. Starejši je vestno bral časopis in dajal mlajšemu tovarišu, ki se je zastoj trudil ga v kak pogovor vplesti, le kratke odgovore; naposled tudi ta obmolkne in se brezskrbno ozira po prostorni sobani, katera je bila pa prazna. Kar vstopi nov gost; ko ga mlajši uradnik zagleda, mu vesel hiti naproti. „Bog te sprejmi, Mirko!“ ga pozdravi

in mu stiska desnico. „Dolgo sem te čakal.“ Potem mu predstavi starejšega tovariša, ki je za nekaj časa odložil časopis in se razgovarjal z novim gostom; toda kmalu je zopet utihnil in prišel brati. Mlajši je bil tembolj zgovoren in radost mu je sijala iz oči, ker je imel nekdanjega sošolca in prijatelja pred seboj. Usoda ju je skupaj pripeljala in lepe slike iz srečne mladosti so se jima razgrnile pred očmi.

„Tedaj tukaj v Reki si dobil službo; to je izvrstno;“ pravi po daljšem pogovoru mladi uradnik. „A kje imaš svoje stalno stanovanje?“

„Tega še nimam, ker sem še le danes prišel iz Bukara; jutri pa imam prvi pot k nekemu gospodu Migoliču. Oče so mi dali na smrtni postelji neko pismo, katero mu moram sam izročiti.“

„Ali si znan z njim?“

„Ne, meni je popolnoma neznan; z mojim očetom sta se poznala in, kakor so mi pravili, sta bila tudi prijatelja.“

„No, če sta si z očetom bila prijatelja, potem boš tudi ti dobro vsprejet. Jaz ga sicer samo toliko poznam, kar mi je njegova odgojiteljica pravila.“

„Kaj praviš? — odgojiteljica?“ vpraša Mirko začuden, ker oče mu je vendar pravil, da Migolič nima otrok. „On vendar ne potrebuje od gojiteljice!“

„To še ti ne veš, da ima Migolič hčerko in kako gospico! — skoraj bi bil rekel, lepo,“ smeje se mu prijatelj.

„To je čudno. Gospica, praviš, da je; torej še mora mlada biti; pred petimi leti, ko so moj oče zadnjikrat pri njemu bili, je še ni imel, ali pa ni njegova.“

„Že mogoče, da je tvoj oče takrat ni videl in povedal mu morda tudi ni; a omenjena gospica je sedaj že kakih šestnajst ali sedemnajst let stara. Ni še dolgo, kar sem se peljal iz Trsta v Reko. Ko se sprehajam po krovu, mi pride znan obraz iz domače vasi naproti; takoj tudi spoznam hčer našega učitelja doma, kjer sva skupaj v šolo hodila. Pripovedovala mi je, da služi za odgojiteljico pri bogatem Migoliču in da se ji prav dobro godi; potem mi predstavi gospodično Marico. Strmel sem, ko sem jo zagledal in odkritosrčno ti povem, dragi Mirko, da nisem mogel besedice iz sebe spraviti v pozdrav, ko me je s svojimi plavimi očmi pogledala; tako sem bil zmeden. Dvakrat sem jo še videl potem na sprehodu z odgojiteljico in vedno bolj se mi je dopadala. Pa ti si jo baš tako lahko ogledal že jutri in potem mi moraš povedati svojo sodbo. Glej, da ji ne boš pregloboko pogledal v oči!“ svari ga šaljivo mladi prijatelj.

(Dalje prihodnjič.)

odposlal med kmete potovalne učitelje, katerim morajo biti odnošaji prebivalstva in kraja znani. (Pa tudi — kar je poglavitna stvar — vešči morajo biti jezika, sicer nam jih treba ni.) Taki strokovni možje učili naj bi kmetovalce o koristih gospodarskega združevanja, izdelali naj bi za kmetijske zadruge pravila ter pomagali snovati iste. Plača naj jih dež. odbor ter se naj dovoli v to svrhu 5000 gld. kredita za leto 1899. Predlog se izroči dež. kulturnemu odseku. Finančni odsek poroča o zaključku štaj. učiteljskega pokojninskega zaklada za leto 1897 ter stavi proračun za leto 1899 v znesku 188.760 gld. Gledé uravnave plač učitelstvu deželnih srednjih šol poroča finančni odsek, da se plače učiteljem in profesorjem na dež. srednjih šolah uredijo jednako onim učitelstvu na državnih srednjih šolah. Da pa ne bo vsled tega zvišanja dežela preveč obremenjena, zahteva se, da prevzame dež. višjo realno država v oskrbo. Isti odsek poroča tudi o regulaciji plač učitelstvu dež. meščanskih šol ter so bili sprejeti naslednji predlogi: „1. Temeljna plača ravnateljev in učiteljev na dež. meščanskih šolah določi se s 1200 gld. 2. Ravnatelji kakor učitelji imajo pravico do petih petletnic, katerih prve tri znašajo po 100 gld., četrta in peta pa po 150 gld. 3. Ravnatelji meščanskih šol imajo pravico do stanovanja ali stanarine ter opravilne doklade v znesku 250 gld. Zboljšanje velja od 1. prosinca 1899.“ V seji dne 19. t. m. stavili so za redoma trije nemški poslanci predloge za upejlavo dveletne vojaške službe ter olajšave preženčnega službovanja ter orožnih vaj z ozirom na kmetijsko prebivalstvo. Poslanec Žičkar govori o slabem stanju okrajne ceste iz Luč v Solčavo, ker se je ista zelo nerodno gradila. Poslanec dr. Jurtela poroča o regulaciji Drave, Pesnice in Struge, posl. Lenko pa gledé Savinje in Voglajne. V seji dne 20. t. m. utemeljuje posl. Mayr svoj predlog o prepovedi uvoza svežega sadja iz Amerike, s katerim smo dobili k nam tudi skoraj vse sadne bolezni. Posl. dr. Dečko utemeljuje svoj predlog glede ustanovitve dež. meščanske šole. (Glej poročilo na prvi strani!) Predlog je bil z 20 glasovi proti 20 odklonjen. Slovenski poslanci so nato ogorčeni zapustili dvorano. Seja dne 22. t. m. je bila brez Slovencev, toda med sejo odišli so tudi katoliški nemški poslanci, ter provzročili nesklepčnost zbornice. S tem so se neki maščevali napram nemški nacionalni večini, ker jih je svoječasno pri volitvah v razne odseke povsem prezrla. V seji dne 25. t. m. pa so bili zopet navzoči slovenski in nemški katoliški poslanci!

(Slovinci in deželni zbor štajarski) V seji dne 20. aprila t. l. utemeljil je dr. Ivan Dečko predlog, da se osnuje v Št. Juriju ob juž. žel. meščanska šola s slovenskim učnim jezikom. — Akoravno obstoji na Štajarskem 19 nemških meščanskih šol in nobena slovenska ter zaradi tega obiskuje meščanske šole vsega skupaj do zdaj samo prilično do 100 učencev slovenske narodnosti, poleg več kot 2500 nemških, je deželni zbor z 20 proti 20 glasi predlog odklonil, ne da bi istega le odkazal učnemu odseku. Predlagatelj je po glasovanju razjarjen nad tako brutalnostjo zaklical, da je to nesramnost in so slovenski poslanci razljuteni zapustili deželno zbornico.

(Prošnja do dež. poslancev.) Iz kmetijskih krogov se nam piše, koliko trpi živinoreja ter gospodarstvo sploh, ker ogromno število krav in telic se ne ubreji, temveč jih dobi mesar za nizko ceno, da jih pokolje. Temu je vzrok premalo število plemenskih bikov. Pri deželi in državi moralo bi se nujno posredovati, da se dovolijo primerne svote za vzdrževanje plemenskih bikov. — Kakor živinoreja na omenjeni način, opomogla bi si tudi sadjereja med nami, ko bi se v istini napravile velike deželne drevnice, kjer bi dobival kmet za nasade za malo ceno ali brezplačno mlada drevesca. Naš kmet nikakor ne zmora plačati za sadno stebeljce 25—30 kr., rajši gre po divjake v gozd, katerih kakovostna vrednost je kaj dvomljiva.

(Duhovniške premembe.) Č. g. Kašpar Kačič, provizor pri Sv. Ožbaltu ob Dravi, nastavljen je zopet kapelanom pri Sv. Martinu v Šaleški dolini. Premeščeni so č. gg. kapelani:

Josip Gunčer iz Zalca k Sv. Petru pri Radgoni, Josip Ilesič iz Hoč v Žalec, Jakob Kosar od Sv. Petra pri Radgoni v Stari trg in Anton Postružnik od Sv. Martina v Šal. dolini v Hoče. Č. g. Vincenc Bizjak, župnik v Laporji je rezigniral na faro in stopi s 1. majnikom t. l. v pokoj. Č. g. Ant. Srabočan je postal provizor tam. Kaplanija ostane izpraznjena.

(Imenovanje.) G. Ivan Šebek, uradnik pri carinskem uradu v Gradcu, je imenovan podravnatelj carinskega nadurada na Dunaju.

(Osobne vesti.) Gg. davkarji Franc Jerše, Anton Spotka in Boštjan Kocbek so imenovani glavnim davkarjem v okrožju dež. fin. ravnateljstva v Gradcu.

(Okrajnim živinozdravnikom v Braslovčah) je imenovan g. Anton Korošec.

(Učiteljsko osebje na Štajarskem) prejelo je te dni svoj šematizem. Iz tega se da marsikaj zanimivega posneti, posebno pa to-le: Nemci so že davno spoznali važnost šole. Razširjajo pa svoje zavode, da je strah. Nekatere šole imajo jedva 200 otrok in so (na deželi) petrazredne. Slovenci plačamo te stroške, zase pa ne skrbimo. Tu pri nas se strašno ljudstvo upira, če se sliši, da je treba šolo razširiti. Mnogi se bodo še britko kesali za greh, ki ga store s tem, da kratijo narodu to, kar mu gre: pravo omiko in napredek. Ali ni žalostno, ako ima n. pr. v Kapelah p. B. 330 otrok enorazrednico? Ni žalostno, da podkupujemo sami svoj rod?

(Železnico Celje-Velenje) obdrži še nadalje dežela; oskrbovala samo jo bo južna železnica. Vsled tega tudi ne bo v Velenju dveh koldvorov, nego se le dosedajni nekoliko razširi.

(Nesreča.) Pri železniški zgradbi Velenje-Dravograd blizu Št. Lenarta ponesrečilo je več delavcev, katere je zasulo pri nasipu; trije mrtvi trije baje še zasuti.

(Sadje- in vinorejsko društvo za šoštanjski okraj) ima svojo glavno občno skupščino dne 7. maja t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni gosp. M. Tajnik p. d. Basist v Družmirji pri Šoštanju, s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav. 2. Poročilo o društvenem delovanju. 3. Poročilo o gmotnem stanju društva. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti in vzprejem novih udov. 6. Govor g. J. Kača o potrebi kmetijskih društev. 7. Predavanje potovalnega učitelja g. Ivana Belé. Zelo mnogobrojno udeležbo pričakuje odbor.

(Iz Nove cerkve) se nam piše, da izdajajo možje, kateri imajo sejme v posesti, nemške lističe, takozvane „Mauth-Bollete“, katerih ne umejo niti slovenski sejmarji, niti — prignani junci, naj pa so tisti tudi nemškega „mišljenja“. Čemu se pač tedaj pačiti z nepotrebno tujsčino!

(Loka pri Zidanem mostu.) Pri nas imeli smo občinske volitve. Če bi mislil kdo, da je šlo vse gladko in mirno, bi se motil. Kakor povsod, tako tudi tukaj najdeš nezadovoljnejev. Imamo poleg drugih strank še socijaldemokrate in pa takozvane „Tomince“. Ti so šli v boj, da vržejo stari odbor. Po hudi borbi izvoljeni so naslednji gospodje: V III. razredu. Skuhersky Leopold, Fon Vincenc, Žnideršič Janez, Kajtna Josip, Jakša Janko, Kajtna Anton. V II. razredu: Kokotec Franc, Gmeiner Karol, Lommer pl. Makso, Drager Jožef, Kovač Anton, Rostohar Janez. V I. razredu: Plenk Anton, Moser Ignac, Skalak Hubert, Wertheimer Oton, Juvančič Alois, Kropč Blaž. Obča želja je, da se sedaj vse pomiri in poleže ter da prevzame županstvo kak vrl naroden mož. Bivšemu županu izrekamo vso zaupanje in dasi bi že rad odložil butaro županstva, želimo vendar naj bi se še žrtvoval vsaj še eno dobo težkim občinskim poslom.

(Stroj se razletel.) V tovarni za vato gosp. Pirchana v Slov. Bistrici eksplodiral je dne 15. t. m. velik stroj. V tovarni sta bila dva delavca. Jednega od teh so odleteči železni kosi tako zadeli, da je obležal na mestu mrtev, dočim je umrl drugi po par mučnih urah. Krivda ne zadene nikogar.

(V Kozjem) je izvoljen županom trgovec g. Ivan Elsbacher, vrl narodnjak. Svetovalci so gg.: Anton Vertovšek, Miha Horvat, Miha Volavšek in Fr. Guček.

(Na gimnaziju v Ptuj) sta razpisani z začetkom prihodnjega šolskega leta dve učiteljski službi, in sicer jedna za latinščino in grščino kot

glavna predmeta, za nemščino kot postranski predmet; drugo mesto ima slovenščino kot glavni, latinščino in grščino pa kot postranski predmet. Prošnje je vložiti običajnim potom do konca majnika t. l.

(Smrt.) V Klanjcu na Hrvatskem je umrl dne 8. t. m. Frančiškan o. Emanuel Topolnik, doma v Slabotincih pri Sv. Juriju na Ščavnici. R. i. p.

(Pri Sv. Duhu v Halozah) je bila letos, kakor drugod, jako mila zima. Cvetni teden je bil pravi cvetni, ker povsod je že klilo in cvelo. Marelice, breskve in tudi rane slive so cvetele, a sneg o sv. Jožefu je zamoril vse. Sedaj imamo zopet polno cvetja. Slive, črešnje so vse v enem cvetu, da je res veselje. Bodo-li tudi obrodile? Šesto leto je že, da vsikdar slive krasno cveto, a ne obrodijo. Bog nam jih letos blagoslovi, Hruške in jabolane poganjajo letos malo cvetja.

(Okrajni zastop v Radgoni.) Cesar je potrdil izvolitev J. Reitterja načelnikom in O. pl. Kodolitscha namestnikom okrajnega zastopa v Radgoni.

(Otroci brez zadostnega nadzorstva.) Pri M. Snežni na Velki pustila je neka Valentin dva majhna otročiča pod nadzorstvom nekaj večje deklice, katera pa tudi otroka kmalu pusti. Med tem se užgejo slamnice blizu peči in oba otroka se zadušita v dimu.

(Sv. Anton v Slov. goricah) Tukajšni domačin, profesor Jakob Čuček v Dubrovniku (Dalmaciji) poslal je za šolsko knjižnico nad pol stotine knjig, za kar se mu izreka javna hvala.

(Umrli je) v Mariboru dne 20. t. m. g. Peter Irgolič, nadučitelj na ondodni kolonijški šoli južne železnice, kjer je služboval nepretrgoma kot nadučitelj 27 let. Lahka mu zemlja!

(Električna železnica v Mariboru) Mariborski mestni svet se nujno bavi z zadevo o napravi električne cestne železnice za mesto Maribor in okolico. Mi pa mislimo, da bi bila bolj nujna zadeva vodovod, o katerem se je lansko leto mnogo govorilo, a sedaj najbrž opustilo.

(Odbor akad. tehn. društva „Triglav“) se je za poletni tečaj sestavil tako-le: Predsednik: stud. iur. Rasto Pustoslemšek. Podpredsednik: stud. iur. Pavel Glaser. Tajnik: stud. iur. Bogumil Senekovič. Blagajnik: stud. iur. Vekoslav Gregorič. Knjižničar: cand. phil. Ivan Koštial. Gospodar: stud. iur. Miloš Vehovar. Odbor. namestnik: stud. iur. Fran Žiher.

Druge slovenske novice.

(Visok gost v Ljubljani.) Pretečeno soboto in nedeljo se je mudil v Ljubljani nadvojvoda Evgen med potom v Ormož.

(Imenovanje.) Tajnik finančne prokurature g. dr. Viktor Pessiak je imenovan finančnim svetnikom.

(Deželni zbor kranjski) bo zboroval do 19. maja; v zadnji seji dne 25. t. m. je bil na vrsti tudi realni zakon, pri katerem se je vnela živahna debata. Izvestno bo ta zakon odstranil gnjilobo z ljubljanske realke, in dal zavodu pečat ki mu — gre!

(Ljubljanske občinske volitve.) V III. in II. razredu občinskih dopol. volitev v Ljubljani je zmagala narodna stranka. Danes voli I. razred.

(Vabilo) na CXVII. odborovo sejo „Slovenske Matice“ v Ljubljani, dne 3. maja 1899. leta ob petih popoldne v društveni pisarni. Spored: 1. Naznanila predsedništva. 2. Odobrenje zapisnika o CXVI. odborovi seji. 3. Poročilo o računih za leto 1898. 4. Poročilo o letošnjih društvenih knjigah. 5. Poročilo o pripravi za občni zbor. 6. Tajnikovo poročilo. 7. Slučajnosti.

(† Pesnik Karol Kette.) V sredo dne 26. t. m. je umrl v Ljubljani najmlajši slovenski pesnik g. Kette. Njegove priljubljene, duhovite in nad vse originalne poezije je priobčeval „Ljubljanski Zvon“ pod pseudonimi Mihajlov, Zor in Zvonoslav. Bolezen si je nakopal pri vojaki v Trstu, katera ga je po večmesečni muki rešila sedaj zemeljske peze. Sladak mu spomin!

(Umrli je) v Ljubljani dne 23. t. m. vpokojeni dež. sodišča svetnik g. Karol Pleško. Bil je vedno nevstrašen rodoljub in podpiratelj slovenskega društvenega življenja. Marsikaterim c. kr. urad-

nikom slovenskega pokolenja naj bi bil vzgled. Bodi mu lahka zemlja slovenska!

(Iz Ljubljane), dne 26. aprila. Med narodnimi pevskimi društvi ljubljanskimi zavzema odlično mesto tudi „Ljubljana“. Občni zbor, ki se je vršil pretekle dni, volil je novim predsednikom g. Antona Gutnika, mag. pol. ofic., ki je že tretjič kot načelnik temu društvu izvoljen. Ime novega predsednika je porok, da bode društvo v prihodnje ne le v vsakem oziru napredovalo, nego da se bode tudi njega dosedaj gmotno oškodovano stanje v teku bližnje bodočnosti zboljšalo. Pod prejšnjim predsednikom se je tolikanj priljubljeni mešani zbor bil odstranil, sedanjí predsednik pa je kot vrlí narodnjak in neutrudljiv mož sklenil delati na to, da se v pevskem društvu „Ljubljana“ mešan zbor zopet oživi. S tem bo društvo storilo zopet korak naprej, predsedniku pa, ki mu bo k temu pripomogel: Vsa čast!

(Jednajsti izkaz prispevkov za cesarjev spomenik v Ljubljani.) Darovale so nadalje v rečeno svrhu občine: Kanal 20 gld., Vremški Britof 20 gld., Grosuplje 20 gld., Spodnja Šiška 30 gld., Dobrujno 100 gld., Gorenji Logatec 25 gld. in Črniče na Goriškem 20 gld.

(Kulturni poskusi na ljubljanskem barji.) Kakor se nam poroča, prišel je v četrtek 20. aprila t. l. c. kr. dvorni svetnik Meissl z Dunaja v Ljubljano, ogledat si ljubljansko barje, kojega del se ima za poskušnjo kultivirati. V spremstvu župana g. Ivana Hribarja podal se je imenovani dan svetnik Meissl na barje in pregledal dotični svet, ki ga bode mestna občina proti neznatni najemščini odstopila v najem. Ljubljanski barjani smejo torej s tem korakom upati na zboljšanje njih stanja.

(Ubil se je) v Št. Vidu nad Ljubljano kloparski vajenec Anton Košenina. Po lastni nepredvidnosti je padel s cerkvene strehe, kjer je imel opravka.

(Nova pošta.) V Srednji vasi pri Kočevju odpre se dne 1. majnika t. l. nov poštni urad, ki bo imel zvezo z vlaki Grosuplje-Kočevje.

(Požigalca v Goričah pri Postojni) so vendarr zasačili. Isti je — 13letna deklica Terezija Klanšek. Storila je to iz maščevanja do nekoga pposestnika v Goričah, kjer je poprej služila.

(IPogozdovanje Krasa.) Lansko leto pogozdilo se je na novo v davčnih občinah Bistrica, Šembije, Selce, Palče, Jasen in Staravas 192 93 oralov in popravilo 40245 oralov nasada. Porabilo se je v to svrhu 2,666.900 sadik črnega borovca, 13.000 sadik belega borovca 2300 je lovih in 76.000 mecesnovih sadik ter 49 kg. semen. Stroški za to se znašali 10.070 gld. 40 kr. Od 1. 11876 pogozdilo se je na Krasu na državne in dež. stroške 258948 oralov zemlje ter se porabilo 23689280 sadik.

(Šamomor.) V Celovcu se je ustrelil inženir Pour iz Ljubljane.

(Umrli je) dne 11. t. m. v Vetrinju na Koroškem posestnik ondotnih fužin g. Maks vitez Moro, star 83 let. — V Solnogradu je umrl bivši ravnatelj celovške gimnazije g. L. Schmued.

(Sestanek deželni poslancev primorskih.) V Trstu so se zbrali dne 24. t. m. poslanci Istre, Trsta in Gorice, da se posvetujejo o političnem položaju na Primorskem ter se zedinijo za skupno postopanje. Konstatovali so, da je zastopnikom večine primorskega prebivalstva onemogočeno sodelovanje v deželnih zborih. Sestavili so spomenico, v kateri so: 1. najodločneje obsodili postopanje in vedenje vladajoče italijanske stranke in c. kr. vlade nasproti Slovincem in Hrvatom na Primorskem; 2. sklenili skupne korake v skupno obrambo in v to svrhu; 3. izvolili stalni ožji odbor, sestoječi iz deželni poslancev vseh treh primorskih pokrajin.

(Požar v Trstu.) Dne 21. t. m. razpočila se je v barvalnici Carnielovi posoda s 30 litri bencina. Pogorelo je celo poslopje. Škode je okoli 30.000 gld.

(Protidinastična netaktnost.) Tržaški župan Dompieri je pisal povodom shoda laških županov v Trstu v tej zadevi pismo predsedniku kraljeve zbornice v Italiji, Zanardelli-ju. Zadnji se je tudi odzval, hvalil pisca za politično delovanje v Trstu in Primorju sploh, bodril ga k nadaljni agitaciji ter mu podal več nasvetov. To

pa je že pravcata Dreyfusijada, ako tako vplivni avstrijski činovnik, kakor je tržaški župan, kar preko glave vladarja in lastne vlade sklepa neke zaroté z vodjem sosednje države. Omenjeno pismo „rimskega pobratima“ je hotel tržaški župan celó prebrati v dež. zboru; vendar je to drznost opustil — na migljaj od zgoraj.

(Laška drzovitost.) Goriški dež. glavar dr. Pajer povdarjal je v svojem nastopnem govoru, da se bo tudi kot dež. glavar vsikdar bojeval za sveto laško stvar. V istem govoru obžaluje, da slovenskih poslancev ni v zbornico ter obeta da se mu bo posrečilo duhove pomiriti. Kaj takega je drznost, kakršne je razven Italijanov le kakšen obscuren renegat zmožen.

(V Tolminu na Goriškem) je umrl g. Josip Devetak, bivši večletni župan, dež. poslanec itd., v starosti 75 let. N. p. v m.!

(Nov poštni urad.) V Lokavcu na Goriškem se otvori s 1. majnikom t. l. nov poštni urad, kateri bo v zvezi s poštnim uradom v Ajdovščini.

(Aleksander baron Petrino in ne — baron Pino.) V zadnji šte. smo pisali, da je umrl baron Pino, bivši tržaški namestnik. Umrli je namreč baron Petrino, bivši minister za poljedelstvo v ministertvu Potocki leta 1870.

(Istrski dež. zbor) so slovenski in hrvatski poslanci zapustili, ker se jim je kratila vsaka parlamentarna pravica govora. Vsled tega je v seji dne 22. t. m. dež. glavar opominjal občinstvo zaradi preglasnega pritrdjevanja, zastopnike časopisov pa zaradi krivega poročanja. To opominjanje pa se je glasilo precej podobno — pohvali.

(Ladija se potopila.) V noči 22. t. m. trčil je nedaleč od Pulja parnik „Petek“, last dubrovniške družbe, ob parnik „Flink“, last družbe Negri & C. „Flink“ se je po par minutah pogreznil v globino morja z ogromnim blagom. Moštvo se je pravočasno rešilo na čolnih. Negzgodu je zakrivil baje edino le ponesrečeni parnik.

(Za slovansko bogoslužje v Dalmaciji.) Razni nasprotniki Slovanov se zelo spodtikajo nad staro-slovanskim cerkvenim jezikom. Da bi se posebno primorskim in dalmatinskim Slovanom odvzela ta zgodovinska pravica, ščuvajo celó rimsko stolico. In res se je v marsičem omenjeni verski privilegij z zadnjo papežovo okrožnico dokaj skrčil. Da se obvaruje slovanskim vernikom Dalmacije ta svetinja, imeli so slovanski škofje nedavno v Zadru posebno posvetovanje, na katerem so se vsi razven jednega izrekli za slovanski bogoslužni jezik. Dalmatinski deželni odbor obrnil se je vrh tega pismeno naravnost do kardinala Rampole v Rim.

(Akad. društva „Slovenije“ odbor na Danaju) za poletni tečaj se je sledeče sestavil: cand. med. Jernej Demšar, predsednik; stud. iur. Ivan Zabukovšek, podpredsednik; stud. phil. Alfons Vales, tajnik; stud. phil. Niko Omersa, blagajnik; stud. phil. Hinko Vodnik, knjižničar; stud. iur. Josip Šajn, gospodar; stud. iur. Franc Bytzek, arhivar. Namestnika: stud. iur. Anton Avsec, stud. phil. Hinko Klešnik. Pregledniki: cand. phil. Josip Reisner, cand. med. Josip Tičar, stud. phil. Ivan Merhar.

(Jugoslovanska akademija) se vrši dne 3. majnika t. l. na Žofinjskem otoku v Pragi. Prireditelj je akademično društvo „Šumadija“ pod pokroviteljstvom barona Lad. Riegerja in s sodelovanjem prvih čeških narodnih dam v korist slovanskim šolam na Koroškem. Takšne požrtvovalnosti in bratske vzajemnosti so zmožni pač le Čehi. Slava jim!

Bela Ljubljana.

Tam na lepem, širokem posavskem polju ob prijaznem griču stoji to srce slovenske zemlje — „Bela Ljubljana“. Nje stari sivi grad gleda kot zvesti čuvaj doli v svet pod seboj, gleda bližnje in daljne griče, gleda solnčnojasne, v čistih solnčnih pramenih se lesketajoče plnine, gleda selišča, cerkve in loge, travnike in polje, široko žalostno barje, bele ceste... gleda okoli sebe slovenski svet, kateremu je oko in duša, ponos in čast!

Tik ob sebi pa gleda belo Ljubljano, prijazno in lepo, napredujočo in vabljivo stolico slovenskih pokrajin. Kakor devica v letih razvijajočega se krasu, v dobi krepke moči, zdrave, ognjevitve krvi se mu ovija ob znožju v tesnem dičnem objemu. Kakor mehki, nežni prsti segajo beli nje domovi tja na pobočje, kakor vir belih, čistih vodá se razlivajo z njega v daljo ravne, prikupne ulice z lepimi, ponosnimi hišami in drugimi zgradbami ob levi in desni strani... kot bogata, težka kita cvetov so izpeljani med njimi lepi, ravni drevoredi, okusni nasadi, ki jih baš sedaj odevajo prvi pomladni dihi v mlado zelenje...

Kmalu bodo zaduhteli stari kostanji v belih cvetovih, kmalu bodo zavonjale mlade lipe... topli jug solnčnega italijanskega podnebja bo dihal poljube in cvetočo mladost našim vrtovom, da bodo kot bogati venci svežega cvetja obvijali naše prijazne domove, da bo razpeta vsa bela Ljubljana v enem, a to v velikem razkošnem cvetu.

Kdo je videl Ljubljano pred potresom leta 1895., pa jo gleda sedaj, ta se prepriča z zavzetjem, kako se je vsa izpremenila. Človek bi je skoro ne spoznal, tako je zdaj vsa drugačna, vsa lepša, vsa ponosnejša — kako bi rekli? — vsa modernejša.

Začnimo v sredini in pojdimo polagoma na levo in desno proti koncu.

Špitalska ulica, prej ozka in kriva, se je raztegnila v ulico, ki jo tvorijo prelepe palače, ki imajo v pritličju najelegantnejše trgovine in v treh nadstropjih zdrava, lepa, z vso udobnostjo opremljena stanovanja. Marijinemu trgu so dale novo lice ob levi in desni strani nove, prelepe zgradbe, katerih vrsta gre dalje po nižani Šentpeterski cesti tja do cerkve sv. Petra, ki ima sedaj prenovljeno zunanost in notranjščino, za katero se razprostira kot majhno mesto obsežna nova deželna bolnica ter kmalu za njo nova vojaška bolnica.

Na konci Prešernove ulice se dviga novo poštno poslopje, ki je izmed najlepših v Ljubljani; koncem Franc Jožefove ceste stoji gledališče in „Narodni dom“, obdan z mladim parkom, ki je sklenjen z dolgim drevoredom z razkošno-krasnimi nasadi ob Tivolskem gradu. Na levi se dvigajo iz zelenečih vrtov okusne vile, ob Tržaški cesti med mnogimi novimi hišami veličastno vladno poslopje, katerega oklepa bogat vrt.

Na starem trgu se kaj lepo podajajo lične nove ali prenovljene hiše med starimi, častiljivimi hišami. Šentjakovski trg dobi skoro novo župnišče in novo dekliško osemrazredno šolo. Ob prenovljeni šentjakovski cerkvi se dviga kot velikan med ostalimi poslopji novi šentjakovski zvonik. Tudi Trnovo se je deloma pomladilo in prenovilo, a skoro docela drugo zunanost je dobila trnovska cerkev. Valvazorjev trg se ponaša z nekaterimi novimi hišami, Rimska cesta pa z novimi Gorupovimi palačami. Ob „Zvezdi“ skoro zraste novi deželni dvorec, če ne bodo tamkaj — kakor se govori — zgradili slovenske univerze.

Cesarja Jožefa trg, ki bo kmalu zvezan z novim železnim mostom s prelepo široko Resljevo cesto, krasi novi mestni dom, ob Poljanski cesti so zrasle mnoge nove hiše, Žitni trg je izpremenjen v ličen park.

Dunajsko cesto sicer še vedno kazi starokopitno vojaško skladišče, zato bo pa tam kje v bližini frančiškanov stala nova III. mestna deška šola, kakor se bo skoro dvignilo iz tal na obsežnem svetu za staro bolnico novo deželnosodno poslopje.

Wolfave ulice, Gosposke ulice, Gradišče, Šubičeve ulice, Franovo nabrežje, Poljanski nasip, Šentjakobsko nabrežje, Breg, ... vse to kaže znake prenovljenja, napredka, življenja, vse stoji, pa bo stalo v bodočnosti še v lepšem, v še bogatejšem nakitu.

To je stara Ljubljana.

Novo mesto se širi z neizrazno naglico proti Vodmatu, ki je zdaj priklopljen mestu, kakor bo nemara v doglednem času tudi prijazna, čedna Šiška. Tam blizu nje bodo kmalu postavili novi kolodvor, a belo Ljubljano bodo skoro krasili trije novi spomeniki: Valvazorjev, Prešernov in cesarjev.

Lepe, široke, moderno izvedene ulice, prostorne, prijazne ceste in trge pa bo kmalu križala električna železnica.

Tako je naša slovenska stolica na zunaj vsa nova in lepa. In kadar jo obliva beli dan, se nam zdi tako krasna in dragocena, da nam vzbuja ponos in veselje v prsih, a ko jo objame noč, zažari v sto in sto žarnicah in mnogih obločnicah, ki sipljejo jasne žarke na okoli.

Da lepa je bela Ljubljana!

Ali kako je napredovala notranje? Vsa pozornost je opravičeno koncentrirana na mestni magistrat in na občinski svet, ki sta stebra napredku in razvitku Ljubljane. In poudarjati moramo, da izvršujeta oba svojo nalogo, težko in odgovorno nalogo, v polni meri, vestno in natančno, v prid mestu in meščanstvu, in ni ga človeka, ki bi mogel tema dvema korporacijama kaj očitati, razen če ga ni preslepila politična strast, zavist in nevoščljivost, slavočepje in osebna nasprotstva.

Pa imamo, žalibog, tudi v Ljubljani takih ljudi!

Ljubljana je napredovala od potresa do danes vsestransko, tako kakor prej ni niti v desetletjih — to je dejstvo, ki ga ne more nihče zanikati! Zasluga sodi za ta gigantični napredek sedanji mestni upravi ter možu, ki ji stoji na čelu, županu Ivanu Hribarju, „diki slovenskih županov“, kakor so ga združeno krstili na županskem shodu.

A kar se nam zdi glavno, kar kaže dušo bele Ljubljane, to je duh slovenskega mišljenja, narodne zavednosti, ki veje po nje ulicah in po naših domovanjih. Njega izvirke so premnoga narodna društva, njega izvirke je magistrat ljubljanski, ki ima uvedeno čisto slovensko uradovanje v najširših mejah.

Kdor pravi da ni tako, ta laže!

Kakor je napredovala Ljubljana do danes vsestransko, tako bo — o tem smo prepričani docela — napredovala v bodočnosti, če ji bodo stali ob strani tako delavni in požrtvovalni možje, ki jo vodijo in ji vladajo danes.

V teh vrsticah smo skušali le približno povedati, kaj je vse storila Ljubljana od usodnega potresa do današnjega dne. A že iz tega vsak lahko prevede, da ni preveč hvalna naša beseda, ki jo poklanjamo v priznanje občinskemu svetu in njega načelniku Hribarju.

Zlobne, pogubne sile v zemeljskem osrčju so se pomirile, zato pa je tem ljutejše zahrul ostudni boj med rodnimi brati. A tretji se smeje — Nemec! Kdaj li prisije solnce pomirjenja in bratske ljubezni med čilim in dobrim narodom? — I.

Druge avstrijske novice.

(† Karol grof Hohenwart) Na Dunaju je umrl za otrpjenjem srca dne 26. t. m. grof Karol Hohenwart. Pokojnik se je rodil l. 1824., postal l. 1860. kranjski dež. predsednik, l. 1868 pa ministrski predsednik. Kot tak je hotel ustvariti novo ustavo na federalistični podlagi, čemur pa so nasprotovali združeni Nemci, Mažari, da, celo Pruska se je vmešavala. L. 1871 je odstopil, bil l. 1873 izvoljen drž. poslanecem za Kranjsko ter bil kot tak vodja nemških konzervativcev ter Slovencev.

(„Razoroženje“ v Avstriji!) Tuji listi vedo poročati, da se pomnoži avstro-ogrsko armada polagoma, kar bo stalo 100 milijonov gld. Pomncžijo pa se voji, pešpolki in tehnični oddelki; nabavi se tudi novo orožje. To stori Avstrija, ker ne mara biti predzadnja med velevladmi gledé armadnega stanja. Sedaj prekaša samo Italijo, dočim je za Nemčijo, Francijo in Rusijo daleč zadej. V blišču na zunaj pa Avstrija noče zaostajati, dočim jo v zmedeni notranji upravi še marsikatera manjših držav nadkriljuje.

(Tirolski Italijani) so v pogajanju z Nemci večinoma dosegli, kar so zahtevali. Vlada je baje pripravljena jim dovoliti, da si bodo Italijani za svoj del dežele sami določali proračun. Naj bi prišli Slovenci s tako zahtevo v deželi, kjer tvorijo manjšino.

(Deželni zbor solnogradski) je bil zaključen dne 21. t. m. Vendar se je moral še pred zaključkom osmešiti: izrekel je prepričanje, da

je treba jezikovne naredbe razveljaviti in pogodbo z Ogrsko skleniti le ustavnim potom.

(Jezikovni zakon.) Listi poročajo, da ima sekcijski načelnik Stummer že izdelan jezikovni zakon za Češko, kateri se misli v kratkem uveljaviti s § 14. Ta zakon da določa razdelitev Češke na pet jezikovnih delov, namreč čisto češki, čisto nemški, pretežno češki, pretežno nemški in jezikovno mešan. S projektovanim zakonom pa niso zadovoljni ne Čehi ne Nemci.

(V češkem dež. zboru) so sprejeli resolucijo, naj se pri prihodnjem ljudskem štetju določi razven občevalnega jezika tudi narodnost. Kaj takega bi bilo še večje važnosti pri nas, tako bi vsaj lahko postavili statistiko renegatov. Ko bi se na ta način premotri naše Nemce do drugega kolena, pa skoraj nobenega Nemca ne bi imeli.

(Hrvatski časnikarji) nameravajo prirediti sestanek, na katerem bi določili hrvatskemu časopisju bolj zvišen in odmerjen smoter.

(„Delaven“, občinski zastop.) V občini Badesz na Ogrskem zalotili so ves občinski zastop z županom vred, ko so delali v kleti občinske hiše — papirnate bankovce. To se je godilo že 2 leti, nič čuda da občina ni potrebovala občinskih doklad. Zasačeni občinski očetje uprli so se orožnikom s puškami, vendar so bili premagani.

(Novi župan v Sarajevu.) Županom glavnega mesta v Bosni je imenovan od dež. vlade Hadži Nezir efendi Skalič, bivši šerijatni nadsoodnik. — Imenovani je eden najbistrejših in najbolj izobraženih mohamedancev.

Ogled po širnem svetu.

(Kralj Milan) je zopet „pri denarju“. V Bukareštu je umrl rumunski državnik Laskar Katargiu, ki je bil stric kralju Milanu ter mu v oporoki zapustil tri milijone dinarjev. Sedaj bo obhajal Milan nekaj časa zopet svoj — pust.

(Lanski izgredi v Italiji) so stali državo — 21 milijonov lir. Tako ogromna svota se je porabila namreč, da se je lačne duhove z orožjem ugnalo. Da bi se pa bila ta svota porabila za nakupovanje brezplačnih živil, ne bilo bi se prelilo toliko krvi. Toda le tako se Italija šteje med kulturne države, po kateri hrepenijo tudi avstrijski Italijani.

(Macedonski odbor) hoče poslati na shod v Haag spomenico o položaju v Macedoniji. Če pa se mirovna konferenca v Haagu ne bo bavila z macedonskim vprašanjem, skliče centralni odbor prihodnji mesec macedonski kongres v Sredec.

(Filipinski vstaši) so neki že siti večnega vojskovanja ter bi bili voljni se podvreči ameriški vojaški oblasti na Manili, ko bi ne bili nekateri vodje neizprosno trdoglavi. Pred tremi tedni že so se zbrali vstaški komisarji ter podpisali izjavo, da želijo odložiti orožje ter imeti mir. Vodja Aguinaldo ni podpisal dotičnega proglasa ter se misli, da ga podpira Španija v svoji veliki jezi do Amerikancev. Pa tudi v Ameriki se je jela širiti splošna nezadovoljnost zoper dolgotrajno bojevanje na Filipinih. Posebno demokratski podpihujejo ljudstvo ter zvrčajo vso krivdo na predsednika Mac Kinleyja. Hočejo ga strmoglaviti ter mesto njega voliti Bryana.

Dopisi.

Iz Rajhenburga. „Centralna posojilnica slovenska“ imela je svoj občni zbor dne 23. aprila t. l. Tega občnega zbora se je udeležilo 14 zadruženikov, kateri so zastopali 34 deležev in sledeče posojilnice: Krško g. Bezljaj, Rajhenburg g. Podkrajšek, Mokronog g. Bezljaj, Radeče g. Simončič, Brežice g. Levak, Sv. Trojica v Slov. gor. g. Ivan Lapajne s pooblastilom, Sv. Miklavž pri Ormožu g. Rupnik s pooblastilom, Slatina g. Lapajne s pooblastilom, Gorica (ljudska posojilnica) g. dr. Romih s pooblastilom, Tinje na Koroškem g. Rozman s pooblastilom, Kobarid g. Ivan Lapajne s pooblastilom, Nabrežina g. Ivan Lapajne s pooblastilom, Pazin v Istri g. Rupnik s pooblastilom, Logatec g. dr. Romih s pooblastilom, Moravče g. Ivan Lapajne s pooblastilom, Šmihel pri Pliberku g. Bezljaj s pooblastilom, Vel. Lašče g. Ivan Lapajne s pooblastilom.

Ravnatelj Lapajne otvorivši zborovanje je v svojem pozdravu omenil, da se „Centralna posojilnica“ sicer počasi razvija, vendar varno previdno in trdno. Ona se sicer ne more še ponášati z velikim prometom in z velikim upravnim premoženjem, vendar jej je to v veliko zadoščenje, da se jej je že 27 posojilnic pridružilo, med katerimi je velika večina takih, katere so iz čistega domoljubja pristopile; med temi slednjimi je največ takih, katere so že zelo veliki zavodi, ki so v ponos in dobroto Slovincem, osobito v tistem okrožju, v katerem delujejo. Da so te posojilnice veliko vredne, kaže že ta okoliščina, da je od 25 naših zadružnih posojilnic katere so lani že delovale, 17 že izgotovilo svoj letni račun za 1898 in nam ga vposlale. Da si se „Centralna posojilnica“ vsled razcepljenosti slovenskih političnih in gospodarskih strank v Ljubljani in radi nezaupanja sicer jako koristno delajočih faktorjev v Celju nasproti našemu zavodu ne more tako razviti, kakor to terja korist in čast slovenskega posojilništva, tolaži nas vendar to, da so najsolidnejši in največji slovenski denarni zavodi imeli v začetku tudi silno težak položaj n. pr. celjska posojilnica, kakor je postavim eden najzaslužnejših slovenskih posojilničarjev razlagal na tistem občnem zboru „Zveze slovenskih posojilnic“, pri katerem se je bilo svoje dni nezaupanje izreklo našemu komaj rojenemu zavodu. Sicer se pa isti domoljub sam ni protivil našemu podjetju, kateremu je še drugi rodoljub, ki že skoro 30 let ne nehoma vodi najstarejšo slovensko posojilnico, pripoznal v tem obziru prvenstvo, rekše, da smo Slovenci z njim v svoji konsekvenci slovensko posojilništvo dotirali do najvišje potence.

Po tem uvodnem govoru je predsednik konstatoval, da je bil občni zbor pravilno sklican in razglašen ter da je sklepčen.

Na to se je izvršil dnevni red. Predloženi letni račun se je potrdil, kakor se je tudi odobrilo, da se deleži udov za leto 1898 po 4%, obrestujejo.

Račun kaže 107.620 gld. prometa, 221 gld. prebitka in 35.705 gld. upravnega imetja. V načelstvo so bili za novo enoletno dobo izvoljeni: g. J. Lapajne, g. J. Bezljaj, g. Fl. Rozman, vsi v Krškem. g. Fr. Podkrajšek v Rajhenburgu in g. J. Rupnik v Leskovcu; v nadzorstvo pa gg.: dr. T. Romih in J. Knavs v Krškem, g. A. Levak v Brežicah, g. J. Rohrman v Mokronogu in g. Fr. Laharnar v Radečah.

Koledar.

Petek (28.) Vital, muč.; Pavel od Križa. — Sobota (29.) Peter, muč.; Antonija, dev. muč. — Nedelja (30.) 4. povelikonočna. Katarina Sienska, dev. — Ponedeljek (1.) Filip in Jakob, apostelja. — Torek (2.) Anatazij, škof; Žiga. — Sreda (3.) Najdba sv. Križa; Mavra muč. — Četrtek (4.) Florijan (Cvetko), muč.; Monika. — Zadnji krajec dne 2. ob 6. uri 52 min. zvečer.

Sejmi.

Dne 1. majnika na Ljubnem, v Hajdinu, Mariboru, Muti, Ponikvi ob juž. žel., Studenich pri Sv. Barbari v Haložah, Sv. Filipu v Vračah in v Velenju. Dne 2. v Celju. Dne 3. v Loki, Podsedri, Ptujski gori in pri Sv. Križu pri Ljutomeru. Dne 4. v Gornjemgradu, Slov. Bistrici, Stradnu, v St. Juriju ob juž. žel. in na Vidmu. Dne 6. pri Sv. Petru pri Čmureku in v Veržetu.

Loterijske številke.

Linc 22. aprila 1899:	45, 49, 57, 81, 79
Trst „ „ „	14, 3, 83, 41, 71

Razglas.

Oskrbništvo gg. Mat. Hočevanjevega in Fr. Hrenovega, prej dr. Kaučičevega posestva v Sevnici dá naznanje, da se bo dne 5. majnika t. l. pričenši ob 8. uri zjutraj, in po potrebi tudi še prihodnje dneve vršila javna prostovoljna dražba vseh premičnin v Sevnici hiš. št. 6.

Prodane se bodo sledeče stvari:

I. 44 glav goveje živine, II. 8 lepih konj, III. 18 svinj: 4 stare in 14 mladih, IV. vse gospodarsko in kmetijsko orodje, to je: vozovi, plugi, brane, krampi, lopate, motike itd., V. 2 kočije in 1 lovski voz, VI. okoli 500 centov krme, VII. okoli 40 veder vina in 100 veder sadnega mošta, VIII. mnogo dobrih vinskih sodov malih in velikih — Kupljene stvari so bodo morale takoj plačati in odpeljati. — Kupei, kateri želijo kaj teh stvari kupiti, se povabljani priti k dražbi. (144)

Preskušeni mašinist

ob enem kurjač kotlov, kateri se lahko izkaže z dobrimi spričevaji, dobi stalno službo v tovarni za cement v Zidanem mostu ob juž. žel. 2—I

Posojilnica v Celji.

Bilanca za leto 1898.

Aktiva.

Pasiva.

		gld.	kr.			gld.	kr.
1	Račun inventarja: Stanje pisarniškega inventarja 31. decembra 1898	630	69	1	Račun deležev: Stanje glavnih deležev 31. decembra 1898 gld. 13510 —		
2	" posojil: Stanje 31. decembra 1898	1253683	30		Stanje opravičnih deležev 31. decembra 1898.	29254 —	42764 —
3	" naloženega denarja v raznih den. zavodih Stanje 31. decembra 1898	311223	70	2	" hranilnih vlog: Stanje 31. decembra 1898 gld. 1742402 58 1/2		
4	" poštne hranilnice: Stanje vlog 31. dec. 1898	5311	45		Kapitalizovane obresti za l. 1898.	59297 63 1/2	1801700 22
5	" tekoči: Stanje aktiv 31. decembra 1898	21873	21	3	" raznih obresti in dividende: Za leto 1899 predplačane obresti od posojil	7939	67
6	" pro divers: Stanje predplačanih ekspensarjev 31. decembra 1898 gld. 693 95				Nevzdignjena dividenda od deležev 31. decembra 1898	1251	68
	Stanje predplačane zavarovalnine 31. decembra 1898	535 69		4	" vknjiženih dolgov: Stanje vknjiženega dolga na hiši 31. decembra 1898	230	—
	Stanje prehodnih zneskov 31. decembra 1898	281 14	1510 78	5	" splošne rezerve: Stanje 31. decembra 1898	6000	93
7	" vrednostnih listin: Stanje 31. dec. 1898.	1092	70	6	" posebne rezerve: Stanje 31. dec. 1898	110461	
8	" nerabljenih knjižic in tiskovin: Stanje 31. decembra 1898	500	—	7	" dobička in zgube: Čisti dobiček leta 1898	12173	75 1/2
9	" raznih obresti: Stanje 31. decembra 1898	37427	94				
	Zaostale obresti od posojil	10162	77				
	Nevzdignjene obresti od v raznih denarnih zavodih naloženega denarja	116	72				
	Nevzdignjene obresti pri poštini hranilnici	373	81				
	Nevzdignjene obresti od tekoč. računa	48	—				
10	" splošne rezerve: Stanje splošne rezerve naložene na lastno hran. knjižico št. 2696, 31. decembra 1898	6000	—				
11	" hiš in zemljišča: a) "Narodni dom" v Celji: Stanje vrednosti 31. decembra 1898	259917	17				
	Stanje vrednosti inventarja 31. dec. 1898	8241	79				
	Zaostala najemnina	279	74				
	Neplačana kupnina za stavb. material	100	—				
	Predplačana zavarovalnina	740	10				
	b) Hiša v Graški ulici št. 1 v Celji: Stanje vrednosti 31. decembra 1898	37956	04				
	Vrednost hišnega inventarja	72	90				
	Predplačana zavarovalnina	45	36				
	c) zemljišča: Stanje vrednosti izdražb. zemljišča 31. decembra 1898	464	06				
12	" blagajne: Gotovina 31. decembra 1898	24749	02 1/2				
		1982521	25 1/2			1982521	25 1/2

Celje, dne 31. decembra 1898.

Ta računski sklep z glavnimi in pomožnimi knjigami primerjali in v redu našli. Za nadzorstvo:

Dr. Josip Sernec l. r.
ravnatelj.Lovro Baš l. r.
nam. ravnatelja.Fran Lončar l. r.
tajnik.Ivan Krušič l. r.
predsednik.Dragotin Hribar l. r.
ud nadzorstva.

Mlin na valjarje

pri Sv. Petru v Sav. dolini, v najboljšem obstoju prodaja da v najem lastnik cenó in pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji.

I. Metzl, tvornica mlinov
Dunaj, 2/2. Unt. Donaustrasse. (140) 3—1

Velika razprodaja!

W Sevnici vrši se dne 5. majnika t. l. v hiši dr. Kautschitscha razprodaja vsega premoženja blaga, kakor nad 50 glav goveje živine, 10 konj, 30 prašičev, vozovi, kočije, seno, vino, vinske posode, poljedelsko orodje itd. itd.

Več hektolitrov

brinjevca in slivovke

domačega pridelka ima na prodaj

Mihael Horvat

veleposestnik, Kozje, Štajarsko.

Učenec

se takoj sprejme v trgovino z mešaním blagom na Ptujski gori pri Ptuj. 3—2

Ivan Koletnig.

Čateške toplice na Kranjskem

oddaljene pol ure vožnje od železniške postaje Brežice (Štirska), so odprte od 1. maja do konca oktobra, 40—42° R gorke akrototerme; vplivajo eminentno proti protinu, mišični in členski revmi in njih posledičnim boleznim, kakor tudi nevralgiji, kožnim boleznim in ranam, kroničnemu materničnemu vnetju, eksodatu i. t. d. — Kopališki zdravnik dr. Ig. Namorš.

Poročila pošilja kopališko oskrbnništvo v Brežicah. (141) 3—1

Stanovanja in hrana dobra in ne draga.

Prodajalka

katera je zvežbana in je več let že službovala v špecerijski prodajalnici, se sprejme takoj v novo otvoreno špecerijsko trgovino v Celji.

(143) 3—1

F. E. Vošnjak.

Na prodaj

je jednonadstropna hiša, z lepim blevom in ledenico. V hiši je trgovina in gostilna. Posestvo je na lepem prostoru. Tukaj se bode v kratkem zidala železnica. V tem kraju koplje se tudi premost. Več pove

Iv. Laurič

(132) 3—2

na Vranskem pri Celji.

Lepo malo posestvo

10 minut od trga Šmarje pri Jelšah na Spodnjem Štajarskem ležeče, se prodaja prav cenó. Obstoja iz lepe, zidane enonadstropne hiše s 5 sobami, 2 kuhinjami in 3 kletmi, gospodarskega poslopja, vinogradi, ki je z 3 letnimi, požlahtnenimi amer. trtami zasajen, sadnega vrta, travnika, njiv, gozdička in male lične kapelice. Vse v najboljšem stanu, arondirano in se prodaja le, ker je za posestnika preoddaljeno. Zemlje je 30909 m².

Natačneje pojasni dr. Derč v Ljubljani, ali g. Wagner, kupec v Šmarji pri Jelšah. 3—2

Naznanilo in priporočilo.

Podpisani naznanja najuljudneje slav. občinstvu, da je izstopil iz dosedanje tvrdke

Topolak & Pečnik

ter otvoril sam svojo prodajalnico s špecerijskim in konjarnim blagom ter deželimi pridelki

na Dokaunovem trgu št. 2.

pod trdko

Franc Pečnik.

Zahvaljujoč se za dosedaj mu izkazano zaupanje, prosi slavno občinstvo, da mu blagovoli ohraniti isto tudi v bodoče, ter se priporoča v mnogobrojen obisk, zagotavljajoč, da bode zmiraj vestno postregel s svežim in dobrim blagom po najnižjih konkurenčnih cenah.

Najodličnejim spoštovanjem

Franc Pečnik.

V svojo prodajalnico vzprejem učenca takoj jednega (142) 3—1

Slavnemu občinstvu
uljudno naznanjam, da sem preselil svojo

mesarijo

iz Glavnega trga k farni cerkvi v hišo gospe
Bratanič št. 1. — Ob enem se najuljudneje pri
poročam za mnogobrojen obisk ter zagotavljam
dobro postrežbo z vedno svežim mesom po pri-
mernih cenah.

Najodličnejšim spoštovanjem

Anton Pleterski

(130) 4-2

mesar v Celji.

Prodajalka

za trafiko, zmožna slovenskega in nem-
škega jezika, v starosti med 20. in 30.
leti, s 50 gl. kavcije, se sprejme 1. maja.
Več se zve v Celji, Nova ulica 11.

Na prodaj

je hiša z gostilno in prodajalnico na glavni cesti
10 minut od kolodvora St. Jurij na juž. želez.; k hiši
spada 4 orale njive in živinski hlev.
Več pove upravnistvo tega lista.

Proso

vsako kvantiteto po najboljši ceni kupuje
Peter Majdič v Celji. 3-3

Išče se

pošten oženjen še mlad mož, ka-
teri bi prevzel hišo s štirimi so-
bami, shrambo za jestvino, dvema
kletima, sočivnim in sadnim vrtnom,
tik okrajne ceste blizu železnice
v vasi s cerkvijo v okraju Šoštanj.

To posestvo je združeno z gostilniškim obrtom, ter ob
enem sposobno zavoljo lepe lege tudi za trgovino.

Natančnejši pogoji izvejo se pri g. **Ivanu Lipoldu**
trgovcu in posestniku v Mozirji. (123) 3-3

Na prodaj

je hiša z gostilno in prodajalnico v Sp. Novi-
vasi pri Slov. Bistrici. K hiši spada lep sadovnik
in vrt za zelenjavo. Prav pripravno za kakega
vpokojenega. Kupec potrebuje samo 1000 gl.

Več pove

Andrej Nagode tam.

Dragi bralci „Domovine“!

Svoji k svojim!

Anton Kolenc

trgovec v Celji

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“
priporoča častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na
debelo in drobno.

Kupuje vsake vrste deželnih pridelkov, ka-
kor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso,
konoplje, laneno seme. Ob času vsake vrste
sadje, tudi divji kostanj vsake množine, sploh
vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vza-
mem tudi še fižol vsake vrste in vsako mno-
žino, kakor tudi jajca in kuretino. Kupim
tudi suhe gobe, orehe, suhe in sveže hruške,
želod itd., vse po najvišjih cenah. — Častitim
gg. duhovnikom naznanjem, da imam vsako-
vrstne pristno čebelno-voščene sveče v zalogi.

Imam tudi **krompir za seme**
v zalogi, rožni in beli
in seme štajarske četelje.

„Pri dobrem pastirju“!

P. n.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da je moj dosedanji drug, gospod
Fran Pečnik izstopil iz tvrdke

Topolak & Pečnik

in vodim od danes naprej trgovino jaz sam v lastni hiši, Ljubljanska cesta št. 4 pod tvrdko

ANTON TOPOLAK.

Zagotavljam slavno občinstvu, da bodem postregel z vedno svežim in dobrim
blagom pa jako zmerni ceni, se priporočam v mnogobrojen obisk

(129) 2-2

z najodličnejšim spoštovanjem

Anton Topolak.

Zacherlin

Ne v zavitkih

jedino pristen v steklenici!

To je v resnici neprekosljiva, radikalna
pomoč proti vsakateri mrčesni nadlogi.

Celje:	Traun in Stiger	Gomilsko:	I. Idvoršek
Alojzij Walland	Trg Lemberg:	Franc Zupančič	
Viktor Wogge	Laško:	Andrej Kishbacher	
Milan Hočevar	Planina:	Lud. Schescherko	
Ferdinand Pellé		F. Wambrechtsteiner	
Josip Matić	Gornji Grad:	Jakob Božić	
Anton Ferjen	Poličane:	Ferd. Ivanus	
Friderik Jakovitsch		A. P. Krantsdorfer	
Fr. Rischlawy		Anton Schwell	
Karol Gela, lekarna	Mozirje:	Leopold Vukič	
Fran Zangger	Pristova:	Marija Suppanz	
Fran Janesch		And. Suppanz	
Anton Kolenc	Brežice:	Fran Mathes	
M. Rauscher lekarna		Varlec & Umek	
Topolak & Pečnik	St. Paul:	Norbert Zanier	
Josip Simz	St. Jurij	Fran Karlin	
Braslovce:		J. F. Schescherko	
Ant. Plaskan		Elia Turin	
Josip Paner	St. Lovrenc:	Josip Wagner	
Dobrna:	Smarje:	Janez Loschnigg	
Jos. Sikošek		Konsumno društvo	
Hrastnik:		J. M. Krammer	
Alojzija Bauerheim	Trbovlje:	Fran Pollak	
Konsumno društvo		Rob. Stenowitz	
Josip Wouk			
Konjice:			
Fr. Kupnik			
Vojnik:			
Fr. Zottl			

Ljubno: Fr. X. Petek
Sevnica: A. Fabiani
Ludovik Smole
Zwenkel & Cmp.

Zibika: Janez Založnik
Videm: Ivan Novak
Vitanje: Anton Jaklin
Velenje: Karl Tischler
Zalec: Adalbf. Globočnik

Zahvale.

Spoštovani gospod!

Zahvaljujem Vas, ker ste mi poslali tako
izvrstno zdravilo proti kašlju in prsoboli. Po-
rabil sem jedno steklenico trpotčevega soka, pa
sta mi kašelj in prsobil skoro prenehala. Poš-
ljite mi takoj še 3 steklenice Vašega izvrstnega
trpotčevega soka ter zraven tudi 2 zavoja čaja
proti kašlju. Z velespoštovanjem

Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, dne 19. vinotoka 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), kateri
deluje tako izvrstno zoper kašelj, prsobil, hripa,
težkemu dihanju pa tudi za stare bolečine,
dobi se vedno svež v lekarni k Zrinjskomu,
H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naj vsakdo pazi na varstveno znamko, ker
le oni trpotčev sok je iz moje lekarne, ki ima
na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega,
bana hrvatskega.

Cena steklenice trpotčevega soka z natanč-
nim navodilom o uporabi je 75 krajcarjev.

Zraven trpotčevega soka je tudi dobro ra-
biti gorski čaj proti kašlju.

Cena jednemu zavoju gorskega čaja proti
kašlju z natančnim navodilom je 35 kr.

Prvo kakor drugo se pošilja vsak darf po
poštnem povzetju. Kdor pošlje denar v naprej,
naj priloži za vozni list in za zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkem časom sem si naročil od Vas
jedno steklenico krepilnih švedskih kapljic, one
so meni in mojim znancem tako dobro poma-
gale, da se Vam moram za to dobro zdravilo
najtopeje zahvaliti. Blagovolite mi za moje
znance še poslati tri steklenice po 80 kr. po
poštnem povzetju.

S spoštovanjem

Vid Zanič

Modruš, dne 26. maja 1898.

Prave krepilne švedske kapljice delujejo iz-
vrstno proti vsem želodčevim boleznim, pospe-
šujejo prebavljenje, čistijo kri, krepčajo želodec.
Po teh kapljicah se izgubé vse bolezní v želodcu
in črevah ter se dobi dober tek. Paziti je treba
na varstveno znamko, ker le one krepilne šved-
ske kapljice so iz moje lekarne, ki imajo na ste-
klenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana
hrvatskega.

Cena jedni steklenici krepilnih švedskih
kapljic z natančnim navodilom je 80 kr. Pošilja
se vsak dan po poštnem povzetju. Kdor pošlje
denar v naprej, naj priloži za vozni list in
zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naročila, ki znašajo 5 gl. in več pošiljajo
se poštne prosto.

Vrlo spoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri mesece vsled trganja
po udih in kostoboli. Ko pa je začela rabiti Vaše
„mazilo proti kostoboli“ ustala je že po treh
dneh, a danes pa, hvala Bogu, hodi. Zahvaljujoč
se Vam na tem izvanrednem mazilu ostajam
pokoren sluga

Bartol Lisički.

V Strmcu pri Stubici, dne 22. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid) je vrlo dobro
zdravilo proti trganju v kosteh, revmatizmu,
bolečinam v križu, proti prehlajenju, pri pre-
pihu itd. Mazilo krepí izmučene žile, ter po-
maga starim, ki trpijo na slabosti v nogah.

Vsaka steklenica mora biti prevedena z
varstveno znamko, t. j. s sliko Nikole Šubića
Zrinjskega, bana hrvatskega, ker samo ono
mazilo je iz moje lekarne, koje nosi to varst-
veno znamko na steklenici. Cena jedni stekle-
nici mazila proti kostoboli z natančnim navo-
dilom je 75 kr. Razpošilja se vsak dan po
poštnem povzetju.

Kdor pošlje denar v naprej, naj priloži
za vozni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.